Üksiknumber 5 senti

Tänast lehte 8 küljel

Pealinna Teataja

Ilmub iga kolmapäeva ja laupäeva hommikul

TOIMETUS JA TALITUS: Tallinnas, Harju tän. nr. 29.
Avatud kl. 9-st kuni kl. 2-ni p. l. Telefon 427-50.
Väljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts. Trükikoja telefon 450-67.

TELLIMISE HIND:
Tallinna Majaomanikkude Seltsi liikmeile:
1 aastaks 3 kr., 1/2 aastaks 1.60 kr., 3 kuuks 0.90 kr., 1 kuuks 0.35 krooni koos postikuluga.

Teistele tellijaile:
1 aastaks 4.50 kr., 1/2 aastaks 2.50 kr., 3 kuuks 1.35 kr., 1 kuuks 0.50 kr. koos postikuludega.
Kuulutused: kuulutusküljel 5 s., teksti ees 8 s., tekstis 10 senti mm veeru laiuses.

Nr. 97 (464) Teisipäeval, 14. detsembril 1937. 5. aastakäik

Soojad ning mugavad



Ehitusettevõtja-meister
Leopold Toonvärk
võtab oma
ehitada
puu-,
kivi-,
raudbetoon-
ehitusi ja igasuguseid
ehitusremonte
Narva mnt. 91,
telef. 301-45

Tel. 467-37 Tallinna Tel. 467-37
MAALRITE ARTELL
teatab lugupeetud töötarvitajaskonnale, et oleme oma tööruume suurendanud. Võtab teha: sildi-, mööbli-, sise-, välismaarlitöid ja linoleumpõrandaid.
Töötuba Liivalaia 13.
Meie uus tel. **467=37,** mida palume abonentide raamatus lehekülgedel nr. nr. 148 ja 228 all parandada.
Lugupidamisega **T. M. A. Juhatus.**

Eesti Hüpoteegipanga
Tallinna kontor
asub Harju t. 29
Pank annab pikaajalist pantlehelaenu linna kinnisvarade esimese obligatsiooni vastu.
Eesti Hüpoteegipanga 6% pantlehed on kasulikumaks raha mahutamise vahendiks. Praeguse kursi juures (90—91) kannab pantlehtedesse mahutatud kapital üle 6 % aastas.
Eesti Hüpoteegipanga pantlehti ostab ja müüb Kaubanduse Ühispank Tallinnas, Harju tn. 29.

Käesolevaga teatan, et olen lahkunud Tall. Maalrite Artelli juhataja kohalt ja
töötan iseseisvalt
Loodan töötellijate nõudmisi täita
sama edukalt,
kui olles artelli juhataja
Austavalt **U. SIKKA**
Töökoda **Uus tän. 28,** telefon 467-24

Suuski,
suusakeppe, suusasaapaid j. m. suusatarbeid, nukuvankreid, jalutuskeppe, kelkusid, uiske, korve ja
moodsat
korvmööblit
soovitab
Elmar Salis Korvmööbli- ja jalutuskepitööstus ja äri, Tallinn Pikk 29

Sangar — kange õlu
Õun pudelis — õunajook
Jõhvikajook maasikaga
Lauajook — end. sidrunisooda
ERA
SAKU
TÕMMU EXTRA ERIPRUUL

On kohale jõudnud värske kuivatatud puuvili:
PLOOMID
ÕUNAD
PIRNID
APRIKOOSID
VIRSIKUD ja
KOMPOTT
E. Vildtag & Ko
Valli 4 *Telef. 451-67*

„Pealinna Teataja“

käsitab majaomanike päevamuresid, on majaomanike huvide eest valvel ja annab praktilisi juhiseid majade korrashoiu alalt. „Pealinna Teataja“ on uudse sisuga

kõigi majaomanike häälekandja

Uuendage aegsasti „Pealinna Teataja“ tellimist 1. detsembrist. Hoolitsege kõikides linnades, et ka Teie naaber telliks omale „PEALINNA TEATAJA“

Puumajade mädanemine ja selle wältimine

Drog. Joh. Wirhmann.

Majade wärwimiseks tarwitatakse juuremalt osalt mullawärwe, ookrit ja rauapunast; wastupidawuselt on kõige tugewamad raua- ehk tinawärwid. Keemias jaotatakse wärwid 3 ossa: 1) mineraalwärwid, 2) orgaanilised ja 3) tõrwawärwid. Neist wiimased pakuwad silmale kõige enam, olles ilusad toonidelt ja erksad, kuid need wärwid pleegiwad päikese käes kiiresti, mispärast nad majade wärwimiseks ei kõlba.

Majade wärwimiseks wõib tarwitada mineraal- ja orgaanilisi wärwe.

Ilmastiku mõjudele on wastupidawamad tinawalge ja tinapunane. Kuigi need wärwid on kallid, tasub nendega wärwimine ennast siiski, kuna nad omawad suure kattewõime. Wärwides tinawärwiga wõib majaseinu katta üks kord wähem kui teiste wärwidega, mistõttu kulu on sama. Kui tahame näiteks puu täiesti wärwikorraga katta, wärwime teda teiste wärwidega 3 korda üle, tinawärwidega aga 2 korda, kusjuures wärwi kestus on sama hea ja wastupidawus weel 2 korda suuremgi. Niisiis on soowitaw maja wälisseinad katta tinawärwiga ja wärw segada linaõliga.

Kokkuhoiu mõttes on soowitaw sisetöödel wärwida litapooniga. Wärwides litapooniga 2 korda, wõime saawutada sama tagajärje, mis tinawärwiga 3 korda wärwides.

Edasi mõningaid asjaolusid, mida majaomanikul wärwi segamise juures tuleb tähele panna. Kui puu on wärwimata, tuleb linaõlisse panna wärwimulda, et saaks wedel segu, nii imbub linaõli kergemini puusse. Teist ja kolmandat korda wärwides tuleb segu teha aga paksem, mis puud kataks. Wärwimisel tuleb silmas pidada, et wärw hõõrutaks pintsliga puupinnale. Tehes paksu wärwi ja tõmmates selle kergelt puule, hakkab wärw kooruma. Kui wärw on liiga wedel ja katame puu sellega paksult, siis tõmbub wärwile nahk peale, kuna wärw alt nii ruttu ei kuiwa. Tagajärjeks on, et wärw läheb krimpsu ning töö- ja materjalikulu on olnud asjatu.

Olen jälginud wälistöid majade juures. Üks maaler tarwitab wärwimisel poole enam materjali kui teine, ja tulemused on seejuures üllatawad. Maja, kus tarwitati rohkem wärwi, oli nelja aasta möödudes weel päris ilus. Seal aga, kus maja wärwimisel tarwitati paksu wärwi ning kulus poole rohkem materjali, on wärw mitmest kohast lahti löönud, nii et maja wajab jälle wärwimist. Põhjus: maaler, kes tarwitas palju wärwi, tegi hästi paksu wärwi ega hõõrunud seda puusse, kuna aga teine maaler, wähese materjali juures, hõõrus wärwi hästi õhukeselt puu sisse, seega kulus wähe wärwi, töö on hea ja majaomanikule märksa odawamgi.

Tähtis on ka, kust wärwi osta. Ostes oma wärwid mõnest majanduskauplusest, ei tea selle müüja isegi, mis wärwi ta teile annab, kuid hind on sama, mis rohu- ja wärwikauplustestki ostes. Wärwikauplustes on müügil hea kwaliteediga wärwid, kuid majanduskauplustes sageli mitte, kuna wiimaste müüjad pole selle ala peale õppinud ja neilt ei saagi nõuda, et nad kaupa sisse ostes oskaksid tunda kauba kwaliteeti.

Teiseks ostke alati äridest, kus on asjatundjaid, kes teile kaupa müüwad. Wäike näide: teie ostate ookrit. Asjatundja teab, milline wahe on wärwidel. Ookreid on mitut sorti, s. t. mitmes toonis ja mitmesuguses jämeduses.

Pühade ajal

iga teadlik kodanik **joob**

Vellamo



naturaalmahla, mahlajooke ja lauavett

Sisaldab 35—40% **puhast käärimata õunamahla**

Kui wärwite põrandat jämeda ookriga või hea peenikese ookriga, siis leiate, et tulemused on erinewad. Peene ookriga wärwides jääb põrand peen ning läikiw ja kuiwab kiirelt, jämedamaga wärwides aga põrand kuiwab tuhmiks ning paistab jämedatoimelisem. Peene ookriga wärwitud põrand peab palju kauem kulumisele wastu, sest wärnissaga segades see mass on tihe, kuna jämeda ookri terakesed hõõrutakse jalgadega lahti ning põrand kulub walgeks. Samuti on lugu ka mitme teise wärwiga.

Pöörduge nõuküsimusega alati rohuja wärwikaupmeeste poole, kes on sellele alale õppinud ning omawad wastawa kutse.

Sellepärast majaomanik, kes soowib, et ta kodu oleks ilus, ärgu wärwigu oma maja ükskõik missuguse wärwiga. Wärwige wälimisi pindu alati linaõli ja maitseta wärwimullaga. Olen lasknud proowiks Tallinnas katsa maja linaõliwärwiga katta ja tulemused näitawad, et linaõliga wärwitud sein ei pragune ning püsib poole kauem kui wärnissaga wärwitud sein. Sellepärast wõin julgesti wälisseinte wärwimiseks soowitada linaõli.

Hea nõu on odav!

Kui Teil meelde ei tule, mida kinkida, siis astuge lihtsalt meie ärisse; meil on rikkalik valik kodu- ja välismaa

lõhnaõlidest, puudritest, seepidest, puudritoosidest, maniküüresemetest, pihustajatest, kõlnivetest

jne., mis kõik on mõeldud pühadeeõõmu valmistamiseks

Külastamine ei kohusta ostmiseks!

A-s. „Ephag“

Imelik naine

E. Heltai.

Kord, kui olin alles noor ning kogenemata, elasin läbi järgmise juhtumi: keegi noor, elaw naine, kellega ma äsja olin tutwunud, kummardus õhtusöögi ajal minu poole ja küsis ilma sissejuhatuseta: „Palun ütelge, kas olekste walmis minu eest surema?“

Ta esitas selle küsimuse tõlatu, ükskõikse häälega, nagu arutades, missugune ilm on homme. Seejuures kinnitus tema hallide silmade pilk uuriwalt minule, kui soowides minu näolt lugeda wastust. Ja kuna mina tahtsin wastata banaalse, mitte millekski kohustawa „jaaga“ — üks wähene, mida wiisakas mees sellises seisundis wõib öelda —, ruttas ta minust ette: „Ei, ärge rõnelge, ma ei wäljendunud küllalt selgesti... Kas surekste koos minuga?“ Nüüd oli ta pilk murelik ning anuw. Olin kohmetu ega osanud midagi wastata. Alles nüüd taipasin, et oli tegemist tõsise asjaga, millest polnud wõimalik wiisaka lausega mööda hiilida. Kui ma aga seda hädaorgu armastasin ega tahtnud selle wõõra naisega surra? Ja õnneti, mida muud pidin ma talle üllema, kui et olen suurima rõõmuga walmis tema eest surma minema? Pidin üllema „ja“, et mitte sattuda hädaohtu saada naeruwäärisatud. Sellepärast rahustasin teda ausalt — kui olnuks siin tegemist wäikese sõprusteenega — ja ütlesin, et olen igal ajal tema teenistuses.

Wäike naine hingas kergendatult ja waatas mulle tänulikult ning õndsailmeliselt otsa. Ta ütles: „Teadsin kohe, et ma teis ei petta. Kus te elate?“ Andsin talle oma korteriaadressi. „Homme kella nelja ajal tulen teie juure. Ja siis rõneleme edasi.“

Selleşt peale ei rõnelnud ta kogu õhtu kestel minuga enam sõnagi. Kohe peale supeed lahkus ta oma mehega, kes oli kõrgem ohwitser. Asi hakkas mind ärritama. Mis selleşt saab? Küsitlesin majaprouat: „Kas te reedaksite mulle, kes oli too kütkestaw blond naine, kelle õnnelik saatussõrm kinkis minu lauanaabriks?“

„Seekord mängisin mina saatust. Too daam on teist suuresti huwitatud...“

„Ja kes ta on?“

Majaproua nimetas mulle tema nime. „Ta abikaasa on major,“ lisas ta, „ta armastab oma naist ja see armastab teda.“

„On neil lapsi?“

„Ei.“

„Kas see naine pole tujukas wõi närwiline?“

„Wähimatki. Ta on tark, peen naine, armastab kõike iluşat ja on tulwil huumorit ning heatuju.“

„On ta elust südinud?“

„Hoopis wastuoksa. Ta on elu ise... Kas te ei märganud seda?“

„Siiralt üteldes, ta ei jätnud rõõmsa inimese muljet. Ta käitub wäga tagasihoidlikult ega reeda oma tõelist olemust. Kummatigi kadus ta kohe peale einet.“

„Loodetawasti kohtute warsti jälle?“

„Homme pealelõunat,“ mõtlesin ma endamisi, kuna majaproua siirdus teiste külaliste juure.

Nüüd näis lugu mulle weel mõistatuslikum. Sammudes joojal, waikşel juweõõl kodu poole, mõtlesin ma teatud kartusega tulewale päewale. Ma ei teadnud, kuidas temaga käituda. Tulid imelikud mõtted. Tundsin antud sõna kohustust ja ühtlasi, et olin toiminud rumalasti. Ülejäänud osa ööst weetsin sõpradele lahkumiskirjade kirjutamisega.

Hommikul waatasin kogu loole päikesepaistelisemast küljest. Olin weendunud tolle naise mittetulemises, ilumb ta aga siiski, loobub ta wiimasel silmapilgul oma rumalast ideest. Kella nelja paiku hakkasin tundma rahutust. Ukse kellal helisedes raputas mind wärin. Et kõik toimuks segamatult, olin oma teenri saatnud teise linna lõppu kirja wiima. Hilisööni wõisime niiwiisi olla kahekesi.

Awasin ukse. Naine astus sisse. Ta oli loorifatud, nagu kohtamisele minnes, järawalt ilus ning ahwatlew. Surmamõtteist polnud jälgegi. Ta hoidis käes kahte kirja, mis ta lauale minu omade kõrwale ajetas. Siis pani ta kübara ning kindad ära ja laskus tugitoolile.

Me waikisime kaua. Wiimaks katkestas ta waikuse: „Ma loodan... et te ei kahetse oma eilset lubadust?“

„Mitte sugugi, armuline proua!“

„Ja kas teile ei paista imelik, et julgen selliše palwega pöörduda teile?“

„Kindlasti pole teie palwe tawaline, kuid ma loodan, et saan teilt ka seletuse...“

„Kuidas wõib midagi selliست seletada? Wihkan oma meest, ja elu ei huwita mind. Tahan surra. See on kõik. Kuid olen arg, ei julge üksinda minna surma. Wajan head sõpra, kes mind mõistaks ja nõustuks koos minuga surema...“

„On tõesti wäga kena teist, et just minu selleks walisite...“ — „Teie naljatate, eks ole? Teil on õigus, me tunneme teineteist waewu. Olen teie ohwri suuruseşt teadlik ja ma ei taha seda muidu.“ Ja kuna mina talle üllatatult otsa waatasin, tõusis ta üles ning astus minu juure.

„Olen teie oma,“ ütles ta lihtsalt. Ta sõnad kõlasid kuiwalt ja kainelt, nagu ärikirja lõpul wormel: „Wastutasuks walmis...“

„Ei, proua,“ ütlesin õilsameelselt. „Kui ma midagi teha otsustan, siis sünnib see mingite isekate tagamõteteta. Pean oma sõna.“

Naine naeris omapärast, iroonilist naeru. „Teie ei wõigi teisiti. Te peate tingimata oma sõna pidama, sest kui teie seda ei tee, surmab mu mees teid. Kirjutasin talle nimelt kirja, et olen siin teie juures, et koos surra... Ja kui teie mind ei surma, tapab mu mees meid mõlemaid...“

Selle hetkeni ma polnud tahtnud tunnustada olukorra tõsidust. Nüüd kaotasin enesewalitsuse. Tormasin naise juure ja haarasin ta käe: „Teie waletate!“

„Wannun, et rõnelen tõtt.“

Seekord ta tõesti ei waletanud. „Millise süü pärast pean ma kannatama?“ hüüdsin ma kibestunult, käis mehisikut elujanu. „Miks pean nii noorelt surema?“ Naises sündis neid sõnu kuuldes muutus. Ta tõmbas mu nagu abitu lapse enda juure ja sosistas leebe, õrna häälega: „Sinu süü on... et ma sind pean armastama; ja ei wõinud seda teada... Ja nüüd olgem õnnelikud ning siis surema.“

Suudlesin teda. Süütlesin. Ootasime surma. Kuid surm ei tulnud. „Teie abikaasa hilineb,“ ütlesin pärast pikka waikimist.

Naine punastas: „Ta üldse ei tule...“ sõnas ta tasa. „Ja kiri teie mehele?... Te siiski waletasite. Ja wandusite pealegi...“

Ta eitas seda energilise pearaputusega. „Ei, ma ei waletanud... Kirjutasin tõesti kirja, nagu enniست ütlesin... Ainult...“

„Mis nimelt?“

„Ainult ma ei annud kirja ära.“

Täna otsustatakse Seltside ühinemine

Tallinna Majaomanikkude Seltsi ja Maja- ja Krundiomanike Seltsi peakoosolekud Kaubandus-tööstuskoja saalis

Majaomanike koja ja seltside esimeeste seisukohad

Kõnelus Tallinna Majaomanikkude Seltsi esimehega

Tallinna Majaomanikkude Seltsi esimees härra J. Anton tähendas ühinemise kohta järgmist:

„Ühinemise mõte tekkis juba paar aastat tagasi. Wahepeal on seltside juhtiwate tegelaste wahel peetud läbirääkimisi ja jõutud ühistele seisukohtadele.

Ühinemist tuleb kõigiti pooldada. Ühinemine toob kaasa majaomanike ühisrinde suurenemise ja annab wõimaluse kaitsta mõjukamalt majaomanike huwe. Senine eraldi töötamine tähendas ikkagi lahkhelide tekkimise wõimalust.

Majaomanikel on ühised huwid ja sellepärast on tungiwalt tarwilik majaomanike koondamine ühiseks ja tugewaks terwikuks.

Juba warem on awaldatud soowe ja neid on korduwalt esile toodud, et majaomanike peres on tarwilik luua ühist keelt ja ühist meelt.

Kui nüüd kaks majaomanike organisatsiooni wabatahtlikult koonduwad, siis näitab see, et majaomanike keskel walitseb terwe waim ja saadakse aru, et ühinemises seisab jõud.“

Tänane päew on Tallinna majaomanike peres suure tähtsusega. Kahe Seltsi ühinemine tähendab majaomanike elus suurt sammu edasi üksmeele loomisel. Kahe seltsi ühisel töötamisel kaowad arusaamatused, mis paratamatult wõiwad esineda eraldi tegutsemisel. Majaomanike pere saab töötada kompaktsema terwikuna ja esineda jõulise üksusena. Suure organisatsioonina on tema seisukohtade awaldused kaaluwamad ja neid arwestatakse üldjuse ja ametasutuste ees kui majaomanike enamuse tõelisi arwamusi.

Majaomanike kiilunemine mitmesse organisatsiooni ei ole loomulik nähe. Tegelike majaomanike mured ja huwid on kõigile ühtlased. On loomulik, et nende huwide kaitse ja nende eest walwelolek on koondatud ühtlasse terwikusse, kes tarbekorral majaomanike eest wälja astub ja suure organisatsioonina mõjuwalt oma seisukohta saab awaldada.

Majaomanike ühisrinde loomine on praegusel korral rohkem kui kunagi tarwilik. Majaomanduse osatähtsus meie majanduselus, kaubanduse, tööstuse ja põllumajanduse kõrwal, on kaaluwalt tähtis ja suure sotsiaalse wastutusega. Majaomanduse kätes on üle ühe kolmandiku meie rahwaarwu eest hoolitsemine korterinõudluse alal ja seda on majaomanikud püüdnud täita suure ohwrimeelega. Korteriolude parandamist on seni jaksatud küllaldase püüdlikkusega. Seda sotsiaalset ülesannet on majaomanikud täitnud omast wabast tahtest ja teostanud uuenduse, ilma et see alati majanduslikult oleks olnud tasuw.

Weel wähem, selle sotsiaalse ülesande täitmisel pole majaomanikele omistatud seda tähelepanu, mida nad wäärisid.

Tulewane majaomanike liikumine peab siin tooma parandust ja ühendama seni killunenud majaomanike ringkonnad, kus ainuüksi taotletakse tegelike majaomanike eneste huwe, heites halastamatu waljusega kõrwale kõik isiklikud asjaolud, mis majaomanike liikumist wõisid takistada.

Tallinnas alanud üksmeele loomine tohiks anda wirgutawat eeskuju ka teistele linnadele, kus majaomanike organiseerimine on loid wõi pisiasjade pärast lõhkiläristatud mitmesse seltsi.

Bernh. Ingel.

Majaomanike koja esimees dr. Masing toetab seltside ühinemist

Teostuwa suurema muudatuse puhul pealinna majaomanike peres, Tallinna Majaomanikkude Seltsi ja Maja- ja Krundiomanike Seltsi ühinemise näol, pöördusime Majaomanike koja esimehe dr. J. Masingi poole telefoniteel järgmiste küsimustega:

— Kuidas koja esimees suhtub seltside ühinemisele?

„Põhimõtteliselt toetan seltside ühinemist ja olen alati wõidelnud majaomanike killunemise wastu. Minu soow on waid, et seltside ühinemine teostuks kõigiti korrektselt.“

— Kuidas koja esimees suhtub majaomanike seltside tegewusele ja milline on koostöö kojaga?

„Koda on ajunud seltside juhtes erapooletul seisukohal. Wahekord ja koostöö seltsidega on korralik. Koja poolt seltsidele esitatud teadaandeile ja kirjadele on seltsid suhtunud heatahtlikult ja oma seisukohad ühe wõi teise küsimuse lahendamisel teinud teatawaks kojale.“

— Milliste küsimuste lahendamisega tegeleb koda praegu?

„Akuutsemalt on praegu päewakorral majaomanike pikaajalise krediidi küsimuse lahendamine seoses Ehituskruntide Fondi seaduse teostamisega. Samuti wajab lahendamist majaomanike tulumaksustamise küsimus, mille juures Maksuamet ei ole küllaldasel sirgjooneline. Nimelt esildub, et maksuasutused nõuawad majaomanikelt puhastulu arwutamisel kulutabeli käsitamisel lisaks weel kuludokumente ja ka raamatupidamist. Siin peaks olema teataw sirgjoonsus — kas wõtta aluseks kuluprotsendi tabel wõi teatawast määrast alates nõuda raamatupidamist. Kaks korraga teewad aga majaomaniku seisukorra tulumaksu arwutamisel tarbetult keerulisels.“

Majaomanike koja ja seltside esimeeste seisukohad

Ühised sihid ja ühised teed

Eestlane on üldiselt rahunõudja ja teistega läbisaaja inimene. Pikaajaline surwe on teda aga õpetanud omast asjast kinni pidama ja sellest on kujunenud õnneks wõi õnnetuseks eestlastele omane jonnakus. Sellel jonnakusel on omad head ja halwad küljed. Wene ajal selle jonnakuse tagajärjel wõtsid rahwa keskel maad pealekaebamise komme ja kadedus, kus käidi kaebamas ülemuste ees ühe kui teise peale, milline komme praegugi pole kadunud. Mõned teadjad inimesed julgewad arwata, et kui kaebuste järgi talitada, siis peaks pool Eesti rahwast wangikorni heidetama.

Säärane nähe tohiks olla seletataw sotsiaalsete wahekordade mitmekesidusega.

Majaomanike pere keskel ei ole aga neid sotsiaalseid erinewusi. Majapidamise tingimused on enam-wähem ühetaolised, mis nagu iseenesest sunnib inimesi kokku hoiduma.

Nii on majaomanikud aastakümnete jooksul ikka ühiselt oma huwide eest walwel olnud.

Ühesama kokkuhoiu ja ühistöö tunnustuse andsid Tallinna majaomanikud 1904. aastal, kui linnawalitsus jakslaste käest üle wõeti.

Majaomanikel on ühised sihid ka praegu ja sellepärast saawad neil olla ühised teed.

Majaomanike sihiks on eraomanduse kaitsmine ja hoidmine. Olgu eraomandus wäike wõi suur, kuid selle kaitse peab olema ja saab olla ühesugune.

Maja- ja Krundiomanike Seltsi ühinemisel Tallinna Majaomanikkude Seltsiga ei saa olla teist sihti, kui Tallinna majaomanike ühiste huwide laialaatuslikum kaitsmine.

Sellepärast ei saa seltside ühinemisele wastu seista üksti majaomanik, kes majaomanike üldhuwide eest tahab walwel olla.

Ühised sihid ja ühised teed seowad.

A. Nirk.

Majaomanike seltside ühinemise puhul

Majaomanike organisatsiooniline liikumine Eestis on juba üle 30 aasta wana. Alul oli organisatsiooni sihiks selfskondlike ürituste teostamine ja õiguste kättewõitmine linnawalitsemisel. Wahepeal nende pikkade aastate wältel on olukord funduwalt muutunud. Terwe rida tõdesid on ümber lükatud. Meie oleme saanud ise oma riigi peremeesteks ja majaomanikkond ewib küllaldast kaalu meie ühise noore kodu ülesehitamisel.

Weel mõned aastad tagasi oli meie rahwa elus nagu midagi lagunemas. Inimestel ei olnud enam üksmeelt. Tekkisid killunemised ja isegi ühekutselisis rahwagrupes sisenes üksteise wõõrituse mõistmine, mis põhjustas uute organisatsioonide loomist. Nii tekkis Tallinnas ja ka prowintsis majaomanike liikumises rida uusi seltse lisaks olemasolewaile.

Nende organisatsioonide ülesandeks jäi samuti majaomanike üldhuwidesse puutuwate küsimuste lahendamine. Kuna aga kõigil majaomanikel on ühised huwid ja nõudlused oma seisukohtade kaitsel, siis üldise olukorra terwenemisega meie riigielus on hakatud üha enam tähelepanu pälwima ka kõigi samahuwiliste organisatsioonide koondamisele. Säärane mõte on leidnud pooldamist ka majaomanike peres. Nii on nüüd otsustanud likwideerida oma tegewuse Maja- ja Krundiomanike Selts ning ühineda Tallinna Majaomanikkude Seltsiga. Selle mõtte teostamine on leidnud majaomanike hulgas laialdast poolehoidu ning peetakse isegi hädawajalikeks, et majaomanikud ühinewad ning muudawad oma organisatsiooni wõimsamaks, mis eriti wajaline wiimasel ajal, mil näeme wastasrinna (tööliskoja ja teiste asutuste) sihikindlaid kawatsusi majaomanduse ja eraomanduse pidurdamiseks. Elukalliduse tõusu tõttu on majaomanike ja üürnike wahekord wiimasel ajal taas funduwalt halwenenud. Majaomanikele tehakse mitmelt poolt terawaid etteheiteid ja nõutakse isegi majaomanike õigusi pidurdawate seaduste awaldamist.

Need kõik on aga küsimused, milliste wastu wõitlemisel on hädawajaline majaomanike ühisrinde wõimsus ja ühtekuuluwus. Säärast kompaktset jõudu, kelle nõudlused ja seisukohad leiawad kinnitamist ja arwestamist walitsusasutuste ja ka üldmasside ees, saawutame ainult siis, kui arendame majaomanike peres ühtekuuluwuse ideed ning astume selleks reaalseid samme. Olgu käesolew ühinemine esimeseks sammuks majaomanike liikumise terwendamisel ja eeskujuks teistele. Selleks minu poolt parimad õnnitlused ja soow: arendada majaomanike ühiste huwide kaitset seniselt weel suurema edukusega.

Alfred Miller,
Maja- ja Krundiomanike Seltsi esimees.

Kaubanduse Ühispank

Harju 29, telefonid 434-68 ja 430-81.

Toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Ühistegelik Kindlustusselts „Kalju“

VALITSUS:

Tallinnas, S. Karja 3
Telefon 445-55

Toimetab:

tule-, elu- ja looma-kindlustusi

OSAKONNAD:

1) **Pärnus, Kalevi 7**
2) **Põltsamaal,** Jõgeva mnt. 4

Majaomanike sünnipäewi

Oraw, Gustaw	16. dets.	1866. a.
Wilippus, Anton	„	1878. a.
Kaarma, Jaan	17. dets.	1878. a.
Pärn, Kristjan	„	1877. a.
Woldt, Joh.	„	1860. a.
Kartman, Jüri	„	1860. a.
Schilling, August	„	1871 a.
Ehrenberg, Liisa	„	1862. a.
Luhakoder, Tõnis	18. dets.	1874. a.
Tombach, Julius	„	1889. a.
Riggo, Gustaw	„	1872. a.

Keldrikorterite kontrollimine lõppes

Elamiseks tarwitatakse wähe keldrikortereid

Linna ehitusosakonna korraldusel toimunud keldrikorterite kontrollimisega Tallinnas on jõutud lõpule. Kontrollimise alla kuulus umbes 1500 elumaja, mis ehitatud peale 1930. a. ja milles keldrikordadel elukortereid.

Keldrikorterite kontrollimise eesmärgiks oli selgitada meie keldrikorterite ehamiskõlwulisust. Kontrollimist teostanud ametnikele anti linna ehitusosakonna poolt juhtnöörid, mille kohaselt nõuti majaomanikelt selgitust 12 eriküsimusele. Nende küsimuste aluseł kontrolliti ruumide põrandapinda ja kõrgust, akende suurust, põhjawee maksimaalset kõrgust, kütteseadmeid, ruumide kuiwust ja röskust jne.

Nüüd on keldrikorterite kontrollimine lõpetatud ja linna ehitusosakond teinud wastawad kokkuwõtted. Hiljem kuuluwad saadud materjalid arwatawasti seisukoha wõtmiseks ja järelduste tegemiseks teedeministeeriumile, kelle korraldusel teatawasti linna ehitusosakond alustaski keldrikorterite kontrollimist. Nimelt oli ministeeriumile esitatud rida kaebusi, et meie keldrikortereid ei wastawat kohati minimaalsetelegi elutingimustele.

Nagu nüüd kuulsub, on läbikäidud ja kontrollimisele määratud elamuis wõrdlemisi wähe elukortereid, enamiku ruumidest kasutatakse töösfusteks Seega on arwata, et elamiseks juletakse õige wähe elukortereid. Täpsem ülewaade saadakse wast siis, kui ka teedeministeerium kogutud andmed läbi on waadanud ja wõtnud oma seisukoha, mis arwatawasti tehakse teatawaks ka asjaosalistele majaomanikele.

Ühistegelik kindlustusselts

„Eesti“

Asut. 1907. a.

Põhi- ja tagavarakapitali üle Kr. 150.000.—

Preemia- ja kahjukatte tagavarad omal arvel üle Kr. 880.000.—

Tasutud kahjud Kr. 3.000.000.—

Kontor Tallinnas, Valli tän. 4, omas majas.

V. Laane

TUBAKA- JA VEINIKAUPLUS

V.eneturg, Kalevi maja 7

TELEFON 305-55

„Tehniline muuseum“ arutas tegewuskawa

Neil päewil peeti haridusministeeriumi ruumes Tallinnas asutamisele tulewa „Tehnilise muuseumi“ juhatuse koosolek, mida juhatas haridusministri abi W. Päts. Koos olid Normann, Ussisoo, Pääbo, Grauen, Willemson ja muuseumi asjaajaja Tabor.

Juhatus tutwus muuseumi asutamise kawadega. Otsustati esialgu asutada 10 osakonda ning määrata igale osakonnale oma juhataja. Muuseumi ülesandeks ei ole mitte üksi ajalooliste küsimuste käsitlemine, waid asjasthuwitatuile ülewaate andmine ka kaasaegsest ehitustehnikast, selle moodsaist saawutusist ja masinaist. Nii wõib ehitusmeister, ettewõtja wõi majaomanik saada tabelite, wäljapanekute ning mudelite näol, mille kohta annawad seletusi asjatundjad, selge ülewaate igast ehitusosast. Näitusel awatakse ka põllutööriistade osakond, kus põllumeestel on wõimalus tutwuda uute põllutöömasinatega ja nende käsitsemisega, kui ka weenduda masinate wastupidawuses.

Muuseumi asukoht ei ole weel päris kindel, kuid arwata on, et see leiab siiski aset ehitatawas tehnikumi hoones, Pärnu maanteel. Muuseumi asukoht tehnikumi hoones on soodustuseks muuseumile seepärast, et siin wõib muuseumi korraldamisel kaasabi leida ka tehnikumi õpilasilt.

Muuseumi tegewusse rakendamine wõtab weel mõned aastad aega. Praegu teostub igasuguste materjalide kogumine, mis tulewad wäljapanemisele. Need paigutatakse esialgu Peetri tehaste ruumesse, kuhu on juba kogunenud kaunike hulk wäljapanemiseks soodsaid esemeid.

Linna pandimaja tegewus näitab surt tõusu läbikäigus ja tulude osas

Pandimaja tegewus osutab iga aastaga suurt tõusu

Kui waadata pandimaja aastaaruandeid alates 1931. a., siis näeme, et pandimaja tegewus on laienenud ja suurenenud järjekindlalt peagu kõigi operatsioonide aladel. Nii oli keskmine operatsioonide arw päewas: 1931. a. — 605, 1932. a. — 642, 1933. a. — 704, 1934. a. — 756, 1935. a. — 777 ja 1936. a. juba 841, kuna käesolewal aastal see arw weelgi suureneb.

Tegewus on eriti suurenenud wastuwõetud ja wäljalunastatud pantide arwel. 1931. a. wõeti wastu 70.328 panti, milliste wastu anti laenu Kr. 858.527,—, ja lunastati wälja 68.998 panti, laenusummaga Kr. 824.825,75, 1936. a. oli aga wastuwõetud pantide arw 100.025 ja laenusumma Kr. 1.243.879 ning wäljalunastatud pantide arw 96.984 ja laenusumma Kr. 1.184.127,25. Käesolewa aasta tegewus näitab, et wastawad arwud weelgi suurenewad, sest 1. oktoobriks oli ladudes 60.032 panti, millede wastu on antud laene Kr. 839.180, möödunud aastal samal ajal oli 56.619 panti laenusummaga Kr. 749.511,25.

Laenu- ja hoiuprotsente on loota 1938. eelarweaastal Kr. 134.200, s. o. Kr. 12.200 rohkem kui eelmisel aastal. See summa on wõetud eelarwesse 1937. a. tegelike tulude aluseł. Käesolewal aastal kuni 1. now. on laekunud protsente Kr. 111.471,93, kuid kahe wiimase kuu jooksul on loota weel wähemalt Kr. 23.028,07, sest möödunud aasta nowembri- ja detsembrikuudel laekus tegelikult Kr. 23.501,98, mis teeks aasta peale kokku Kr. 134.500. Sel kaalutlusel ongi eelarwesse wõetud Kr. 134.200.

Rohkem kui käesolewal aastal on loota ka piletimaksu, kuna pandimaja tegewuse suurenemise tõttu on tõusnud pantlaenu summa wõrreldes 1937. aastaga. Seepärast on eelarwesse wõetud eelmise aasta Kr. 12.000, asemel Kr. 12.500.

Samuti on loota rohkem komisjonimaksu, sest pandimaja kaupluste tegewus on järjest elawnenud. Käesolewal aastal on juba laekunud komisjonimaksu Kr. 13.370,67, kuid kuni aasta lõpuni on loota weel umbes Kr. 3.200 (1936. a. kahel wiimasel kuul laekus Kr. 3.220,55). Seepärast on eelarwesse wõetud Kr. 16.000, mis on suurem eelmise aasta wastawast summast 1.000 wõrra.

Oksjoni ülejääkide ja komisjoniasjade müügi ülejääkide all on tuludena näidatud need summad, mis jeni klientide poolt wälja wõtmata ja seepärast seaduses ettenähtud kümneaastase tähtaja möödumise tõttu langewad pandimaja kasuks.

o/u.

Tilga & Ko

Elektriosakond

Tallinn, Harju 23,

tel. 467-98, 482-88

Muudetakse Tallinna wooriäri sundmäärust

Tallinna wooriäri sundmääruse § 7. järgi wooriäripidajad on kohustatud wõtma igal aastal 15. jaanuariks oma söidu- wõi weoriistale uue plekknumbri ja tasuma ära ühtlasi wooriäri aastamaksu. Kuna weo- ja söiduäriks tarwitatawatelt hobustelt ja eeslitelt wõetawa maksu tähtpäewadeks on juba määratud 15. weebruar ja 15. august, millega ollakse ka harjunud, ning et linna sisetulekute, wäljaminekute, eelarwete ja aruannete seaduse § 75. nõuab, et wooriärimaksu tasumiseks tuleb määrata kaks tähtaega, nii et ühes maksupoolaastas oleksid kõik talwe- ja teises kõik suwekuud, seepärast tuleks linna rahanduskomisjoni arwates ülaltähendatud sundmääruse § 7. muuta, kustutades selleśt 15. jaanuariks wooriäri aastamaksu tasumise nõude.

Ettepanek tuleb kinnitamisele homsel wolikogu koosolekul.

Lina, taku, villa ketramine, kudumine ja riide värvimine

Tartu mnt. 6

Värvitööstus Karu

Uus algkoolimaja Pärnu mnt.

Linnawalitsus paneb wolikogule ette kinnitada uue algkoolihoone ehitamise kawand Pärnu maanteele end. „Jaan Poska nimelise lastekodu“ krundile. Uus koolimaja tuleks kubatuurilt 13940 m³, mille ehituskuludeks on arwestatud Kr. 278.800. Ehitus teostatakse kahes järgus: 1938./39. eelarweaastal Kr. 180.000 ja 1939./40. eelarweaastal Kr. 98.800 krooni.

Linnawolikogu koosolek

Homme, 15. detsembril s. a. kell 6 õhtul toimub raekoja saalis linnawolikogu korraline koosolek. Päewakorras on: linna 1936./37. aastaaruanne, linnapanga ja pandimaja 1938. a. eelarwed, linnateenijate uue palgatabeli ja koosseisude kinnitamine, Tallinna ajaloolise muuseumi asutamine, kinniswarade omandamisi ja muid küsimusi, kokku 24 punkti.

Uus tänaw Narwa mnt. ja Raua tänawa ühendamiseks

Uue linnaplaani teostamiseks tuleb Narwa mnt. ja Raua tänawa ühendamiseks luua uus tänaw, milleks linnawalitsusel on kawatsus omandada Narwa mnt. 32. asetsewast Belitschikow'i kinniswarast 1081,30 rtm maad.

Läbirääkimisel kinniswara omanikuga on saawutatud wastaw kokkulepe, mille kohaselt linn annab omanikule muust maad wahetuse arwel ja ülejäänud osa eest tasub 20 krooni ruutmeetrist.



Hallo, hallo . . . 442-07?

Aah . . . Treubluti äri!

Siin jõuluvana — ma ostan ka sel aastal oma kingitusi teilt. Saatke mulle jälle: manikürkarpe, puudreid, pulverisaatoreid, lõhnaõlisid jne.

A/S. F. O. Treublut, Pikk 18, Tartu mnt. 2, Nõmme Turuplats

Linnamaksude tähtpäewade määramine 1938. a.

Linna rahandusosakond on töötanud wälja uued linnamaksude normid ja maksutähtpäewad 1938. a. peale. On asutud seisukohale, et tuleks kaotada ära niisuguseid wäikeseid maksud, mille sissenõudmine ei tasu ennast. Need maksud olekśid paadimaks, mis wõetakse jõude- ja mootorpaatidelt, jahtidelt ning süstadelt ja kärumeestelt wõetaw käsiweomaks.

Perenaine kodus



Kartul majapidamises

Kartul on köögis ja korteris mitmest küljest väärtuslik abimees. Eeskätt on tal puhastuswahendina silmapaistwaid teeneid.

Mõtleme enne kõike heledaile määrdunud rõiwaile. Seks otstarbeks kooritakse kartuleid ja keedetakse, mille keeduwees pestakse asjad puhtaks. Tumedate rõiwaste jaoks keedetakse kartulid koorega — enne tuleb nad muidugi hästi mullast puhtaks hõõrida. Ka willased riided — mantlid, ülikonnad, laste rõiwad — lähewad kartulite abil hästi puhtaks. Meeste ülikonna jaoks arwestada 5 l wett ja 800 gr kartuleid, wähematele asjadele wähem, suurematele rohkem. Rõiwapesemiseks weel kohasemad on aga toored kartulid, mida tuleb tarwitada riiwitult või läbi hakkmasina aetult. Riiwkartulid segatakse külma weega ja pannakse siis rõiwaesemed sinna sisse, lopsutatakse hästi läbi ja jäetakse mõneks tunniks sinna ligunema. Wäga mustad kohad harjatakse kartuliweega läbi. Wiimaks wäänatakse wesi wälja ja harjatakse kartulikübemed küljest. Siis lopsutatakse puhta weega ja riputatakse warjulisse kohta kuiwama, wõimalikult — riidepuuga. Triigitakse poolniiskelt pahemalt poolt. Puuwilja või marjade keetmisel plekistunud või wärwunud keedupotte saab samuti puhastada kartulite abil. Hoiame kartulikoored alal, paneme nad peotäie soolaga puhastatawasse nõusse ja keedame weega pool tundi.

Kuld- ja hõbeasju, samuti kullatud pildi- ning peegliraame ja pronksitud esemeid wõib harjata ning puhastada toore kartuli weega. Samuti nikeldatud asju. Kartulikeetmise wett ei tohiks kunagi ära wisata, waid kallata see kuhugi puhtasse kausi. Sellesse wette pandagu söömisel tarwitatud hõbelusikad, -noad ja -kahwlid. Kui nad kartuliwees natuke aega on seisnud, on nad iseeneselt, ilma waewata, ilusaks läikiwaks läinud. Eeskätt kärbsemusta saab sel teel eemaldada. Lõpuks teawad ehk wähesed perenaised, et kartulikoorte abiga saab hõlpsasti puhastada ahjutruupe nõest. Selleks wisata pärast kütmist, kõige parem õhtul, peotäis kartulikoori hõõguwale tulele ja sulgeda kindlasti ahju uks ning muud awaused. Kartulikoortest moodustuwad gaasid wõtawad nõe lahti ja wiiwad selle korstnasse.

Pühadeks

rikkalikus valikus

välismaa veine ja konjakit,
delikatesskaubad ja
igasugused
pühade maiustused

Kolonlaal-, delikatess- ja veinikauplus

A. Kampus

VENE 1 - TELEF. 435-04

Waipade ja mattide korrashoiust

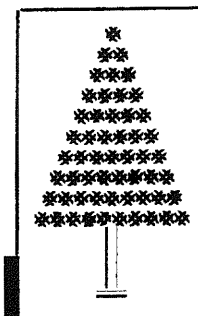
Waipade pesemine.

Enam tarwitusel olewaid waipu peab harwa ka pesema, mida peab toimima wastawalt waiba iseloomule. Selleks tarwitatakse järgmisi leeliseid: 1) 15 l wett kuumutatakse ja selles sulatatakse 200 g seebihelbeid või muud pehmet seepi ja segatakse juure 40 gr salmiaaki. 2) Pesemiseks wõiks tarwitada ka seebijuure leelist, kui waibas ei esine wäga heledaid wärwe. Selleks wõetakse 400 gr seebijuuri ja keedetakse 10—12 l weega läbi, kurnatakse ja tarwitatakse soojalt.

Suuri plüüš- ja sõlmitud waipu pestakse järgmiselt: waip klopitakse ja harjatakse põhjalikult puhtaks. Nüüd wõetakse pehme pesuhari ja harjatakse waipa, ühega antud leelisteset, põhjalikult. Hõõrutakse kohe puhta wihma- wõi jõeweega üle. Wiimane kord wõiks loputamisweele weel wähe äädikat juure lisada. On see tehtud, kuiwatatakse waip jämedate rätikutega hõõrudes. Waipa pestakse wärwimata puu- wõi kiwipõrandal ning jäetakse samasse kuiwama. Waiba pesemine, loputamine ja kuiwatamine sündigu kiirelt järk-järgult, sest niiskus ei tohi waiba põhjapinnani tungida, mis mõningail juhtudel odawamatel waipadel isegi apretuuritud ja muutuks siis pehmeks. Pestakse neil waipadel waid pealmist pinda.

Punutud waibad klopitakse samuti, nagu eelpool õpetatud, tolmust puhtaks ja harjatakse paremalt poolt üle. Wahetewahel wõib põrandawaipu ka niiske lapiga üle pühkida wõi hapukapsastega puhastada. Samuti pestakse neid tarwiduse korral eelpool mainitud leelistega wõi ka lihtsalt wihma-, lume- wõi jõeweega, milles sulatatud seepi. Seepi waibale hõõruda pole soowitaw. Pestakse harja abil. Peale pesemist loputatakse ese 2—3 wee läbi, lastakse wähe wäänamata nööril taheneda ja tõmmatakse üsna niiskelt põrandale kuiwama. On waip weel wähe niiske, asetatakse pehmele alusele ja triigitakse pahemalt poolt kuuma rauaga kuiwaks. Wähemaid waipu wõib enne triikimist weel pesurulli all rullida ja alles siis triikida. Hästi pestud ja pressitud waibad tunduwad täiesti uutena.

On pestaw waip woodriga, siis on soowitaw see enne pesemist ära arutada ja lahus pesta, färgeldada, triikida ning pressitud waibale uuesti alla õmmelda. Enne waiba pesemist on soowitaw waiba nurgas järele katsuda, kas waiba wärwid on pesukindlad. Pole nad seda, peab waipa pu-



Jõulukuuse ehtimiseks!

Ilustusesemeid, jõuluküünlaid, nukuküünlaid, jõululühtreid suuri ja väikesi, **lametat, inglijuukseid, inglilokke, säraküünlaid, paukkompvekke** jne.

A-S. „EPHAG“

Harju 41 - Narva mnt. 42 - Tartu mnt. 27

hastama keemiliselt, wõi nad lasnatawad pesta potasi lahuses. Selleks wõetakse 10 l wee kohta 400 g potast ja pestakse sellega.

Juhtub, et wanematel waipadel ääred mõnikord pöörduwad üles. Siis õmmeldakse waiba ääre alla lamedaid tinakuulikesi, wõi määritakse neid liimiga, tõmmatakse sirgu ja lastakse kuiwada. Mõnikord aitab ka niisutamine, misjärele asetatakse äärele raskus ja lastakse nii kuiwada.

Mattide puhastamine

Mattide puhastamine on wõrdlemisi lihtne, kuid nad jäawad waid hoolikal kohtlemisel näguļaks. Matte peab iga päew kõwa harja wõi luuaga tugewasti üle pühkima, kord nädalas kloppima ja niiske lapiga tugewasti üle hõõruma. Igapäewase kloppimisega lõhutakse ruttu matid ja see oleks ka tülikas. Plüüš kookosmatte ei pühita igapäewasel puhastamisel, waid neil pööratakse lihtsalt teine külg ja liiw ning tolm, mis neisse kogunenud, langeb mati alla põrandale, kust see niiske lapiga hiljem ära pühitakse. Kord nädalas peab neid korralikult mõlemalt poolt wälja kloppima.

Ka matte pestakse. Seda tehakse suures wannis, kuhu asetatakse klopitud matt, ja hõõrutakse külma wee ja seebi ning harjaga tugewasti üle. Loputatakse, kuni wesi jääb täiesti puhtaks ja kuiwatatakse wilus põrandal. Kuiwanud matti oleks weel soowitaw puuhaluga siledaks taguda. Plüüšmatte loksutatakse lihtsalt wees, kuni see muutub täiesti puhtaks. Asetatakse põrandale ja lastakse kuiwada, enne ühelt, siis teiselt poolt.

Isupuuduse wältimine

On ääretult ebameeldiw perenaisele, kui suure waewaga walmistatud toite jüüakse isuta. Esmajoones peab perenaine eneselt küsima, kas toidud on alati küllalt waheldusrikkad. Waheldusetusele reageerib keha kõige enne isutusega.

Isupuuduse wastu wõideldakse toitude meeldiwa serweerimisega. Seedemahlade hulk ja koosseis oleneb hingelisest mõjudest. Tähtis on ka hea õhu eest hoolitsemine jöögiruumides, köögilõhnade tõttu ei tohi tekkida juba küllastustunne. Wanematel inimestel ei tohi pedantsete ja liialdatud toitude keelamisega rikkuda söömisrõõmu.

Tähtis on ka toitude maitswus, kusjuures tuleb arwestada indiwiduaalset maitset. Siin pole tähtis rikkalikult soola ja würtside lisamine, waid toitude hästi walmistamine.

Heaks isuäratamiswahendiks on tomat, eriti kui teda hautada sibula ja wõiga. Wiimast wõib tarwitada tomatimahlana wõi puljongina, püreena, supina, kastmena jne. Talwel leiawad kasutamist tomatikonserwid. Ka naeriste mahl kõlbab isuäratamiseks. Lihatarretis, aedwiljaleem rikkaliku selleri, peterselli, küüslaugu ja köömnega mõjub samal wiisil. Wäga pingutatud inimesed sööwad paremini, kui nad enne lauda istumist weidi puhkawad. Sageli osutub ka otstarbekaks toiduhulga 5 söögiajaks jaotamine, kusjuures teine lõunaaoode aedwiljast koosneb.

Nüüd mõni sõna laste isupuudusest. Eneseštmõistetawalt peab last harjutama kriitikata kõike sööma, mis laual on. Teatawat tähtsust omab ka lapse isu juures wiis, kuidas toit on walmistatud. Nagu täiskaswanu juures, wõib ka lapsel armastuseta ja ebameeldiwalt walmistatud toit rikkuda isu. Umberpöördult muutub söögiaeg rõõmuks, kui osatakse sealjuures lapselikku elawat fantaasiat elustada. Ema, kes säärasteset pisiasjadest on teadlik, leiutab nii mõndagi sel alal. Lapse toidusedelil tuleb silmas pidada ka aasta- ja päewaaega. Tuleb laps keskpuwel kõigistanult laua ääre, siis ei muutu ta isu mitte suuremaks, silmates laual aurawat suppi. Tark ema oskab end seada laste tarwiduste järgi ja pakub neile ainult kergemaid toite.

„PEALINNA TEATAJA“
on moodsamalt toimetatud majaomanike häälekandja.

Raadio

Neljapäeval, 16. detsembril. 7.00 äratusmäng. 7.05 võimlemine. 7.20 päevauudiseid. 7.25 hommikukontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikupalvus Jaani kirikust — õp. B. Ederma. 8.30 turuteade. 13.00—13.40 kooliraadio. „Hallo, Tallinn ja Tartu“ Külaskäik Riigi Ringhäälingusse saatekava üldtoimetaja Karl Kesa juhtimisel. 17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 soovikontsert heliplaatidelt. 18.30 inglise keele tund edasijõudnutele — R. Seth. 19.00 sisepoliitiline ringvaade. 19.15 Jan Kiepura laulab. (Heliplaadid). 19.40 päevauudiseid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteateid. 20.05 Beethoveni helindeid. RR orkester. Juh. F. Nikolai. 20.35 pool tundi perenaistele. 21.05 Dedussy helindeid. 21.35 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust). 21.50 instrumentaalkontsert. 22.30 esperantokeelne loeng. Kõrgema hariduse korraldusest Eestis. 22.55 päevauudiseid.

Reedel, 17. detsembril. 7.00 äratusmäng. 7.05 võimlemine. 7.20 päevauudiseid. 7.25 hommikukontsert heliplaatidelt. 8.10 hommikupalvus Jaani kirikust — õp. L. Raudkepp. 8.30 Tallinn: Turuteade. 17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 lastetund. „Trips, Traps-Trulli seiklused“, Marta Sillaotsa kuuldemäng. 18.30 eesti keele tund — R. Kress. 19.00 kohvikumuusika „Kultasest“. 19.40 päevauudiseid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jääteateid. Hinnanoteeringud. 20.05 Mihkel Lüdigi soololaule. Marta Pank (sopran). 20.25 eradots. dr. med. P. Hansen: Suguhaigused. (Eesti Tervishoiu Muuseumi loeng, Tartust). 20.55 Soome Euroopa-kontserdi saateks. 21.00 Soome-Euroopa kontsert (Helsingist). 22 kirjanduslikke uudiseid (Tartust). 22.15 Eric Coates'i helitöid (Heliplaadid). 22.55 päevauudiseid.

Pudemeid

„On sinu peigmees ka nii formiline kui minu oma?“

„Ei! Kahjuks ainult tuuline!“

Soovitan omast suurlaost hulgimüügil
Värsket puuvilja
Kuivatet puuvilja
Kohviube toorelt ja kõrvetatult
ning teisi välismaa kolooniaalkaupu.

P. S
Suurim ladu välismaa veinidest
konjakeist, wiskist ja vahuveinest

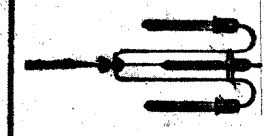
K/K JOH. TUSTI
Wene 4 tel. 446-18, Tallinn,

ERA
Tarvitage
Lodixit— parimat kingakreemi
Sidoli— puhastusainet metallile ja klaasile
Sigellat— parimat poonimisvaha
Sidol Company
Tallinn, Soo tän. 29, telef. 441-00

A/S FRANZ KRULL
MASINAEHITUSE VABRIK
Asutatud 1865. aastal
Tallinn. Kopli tän. 68. Oma keskjaam 415-35 ja 445-68
Tartu osakond: Narva mnt. 19, telefon 17
Valmistab parimas headuses:
tõstetoole (lifte)
keskkütte - katlaid
keskkütte - radiaatoreid
kõiksugu masinaid
ja põllutööriistu
Nõudke kalkulatsioone!

„Silikaat“-telliskivid
Vabrik: Nõmme, S. Pärnu mnt. 4, telefon 458-56.
Kontor: Tallinn, Pärnu mnt. 6, telefon 431-91.

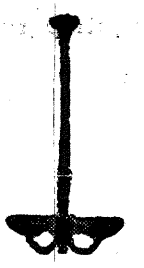
Ervin Saksen
Vesivarustuse-, kanalisatsiooni- & lukusepa tööstus
Pärnu mnt. 35, Tallinn
Tel. 457-88


Armatuuritootestus «REX'i» müügikoht Vene t. 8, II korral
Soovitab moodsamaid, maitserikkamaid armatuure, lauа-, seinalampe, lambivarje jne.

A. AMAN
Pleki- ja vasesepa töökoda
Plekk-katuste katmine ja parandus. Korstna tuulekaitse kaped. Plekk-ahjude valmistamine, lihtja rillitud. Igasugused pleki- ja vasesepatööd.
Tallinn, Rüütli t. 4, tel. 430-19

Merska Ainult häid mööbleid mööblitööstuse ladus müüa
Uus tän. 28. Telef. 442-93.
Suures valikus magamis- ja söögitoad, suured ja väikesed kirjutuslauad, raamatukapid, diivanid, kušetid, tugitoolid jne. Eriti kasulik on väljaspoolt Tallinna mööbli ostjaile. Mööbel on puhtast ja kuivast materjalist valmistatud, lõhkikuivamist ei ole karta ega parandust ei tarvita.
Uus tän. 28 Tallinn Uus tän. 28

Jooksva
reumatismi, kondivalu puhul määrige peale „Manoli“ ja sisse võtke „Reumatoset“. Eht ainult „punase ankruga“.


Trilkraud, keeduplaadid, keedunõud, sukeldus-keetjad — oma töö.
Parandus kiire ja korralik
Eldro
Lai 1, telefon 450-29.

Värvid, värnits, tapeedid ja igasugused maalritarbed
T.-Ü. MAJA
Estonia p. 25.
Uusi tapeedi-mustreid Belgiast kohale jõudnud.



UUDISENA
Vasalema marmorist
KAMINAID

Korteriotsimised
Soovin
korterit
1—2-toalist linna keskuses, väikesele perekonnale. Teatada slt. „56“.

Korteripakkumised
Volta 32. Kahe- ja 3-toalised korterid ära anda. Elekter, vesi ja kloset kort., 3 t. vanniga, tööstus- ja äriruumid.
Kivimurru 2-b. Köetav ruum garažiks või töötoaks ära anda. Suur. 52 m² põrandap. Küsida majaperen.
Kunderi 9—11. 2 tuba, köök, poolkelder, elekter, vesi kort., kloset kojas.
Kauba 3—1, 1 tuba, köök, I kord, elekter, vesi ja kloset kojas.
Tsemendi 5—18. 1 tuba, köök, keldrikord, elekter, vesi ja kloset kojas.
Astri 28—2. Suurus 5 s², tuba pliidiga, I kord, elekter, vesi kort., kloset kojas, üür Kr. 16.50.
Nõmme tän. 12—7. 6½ s², 1 tuba, köök, esik, I kord, elekter, vesi õues, kloset kojas.
Oskari 55—12. 1 tuba, köök, elekter, vesi kort., kloset kojas, üldvann, üür Kr. 17.
Paldiski m. 63—1. 2 tuba pliidiga, I kord, petrol. valgust., vesi kaevus kloset õues, ühes hobusetalliga.
Taime 14—3. 1 tuba, köök, elekter, vesi ja kloset krt.
Videviku 18—7. 3 tuba, köök, esik, I ja II kord, elekter, vesi kort., kloset korteris, korterid valmivad 1. jaan.
Lühikejalg 6—6. Korter, 2 tuba, puhtama töö, äri, või büroo ruumideks ära anda, sees tööstusvool, valgust., elektr., gaas ja vesi.
Asunduse 21—1. Mööbliga ehk ilma tuba ära anda. Näha kl. 10—12-ni.
Endla 30—8. Korralik noormees võib kaasüüriliseks tulla. Küsida ½5 p. l.
Härjapea 23—1-a. Tuba köögiga välja üürida abielupaarile või kahele naisterr. Näha kl. 5—8 õht.
Juurdeveo 5—5. Kaasüüril. võib tulla kindl. teenistuses meester. Näha kl. 4 p.
Klaasingi 3-a—15. Korralik noor tütar. võib kaasüüril. tulla. Näha kl. 4—9 õht.
Kungla 3—23. Kaasüüriline võib tulla naisterahva juure. Näha p. kl. 4.
Liivalaia 29—3. II kor. Korralik meester. võib vaikse kaasüürilisekoha saada.
Liivalaia 52, ajalehekiosk. 2 nooremat ametiskäijat tütarl. saavad magamise ruumi 1-toal. tütarl. korteris. Kuu üür Kr. 5.
Mäekalda 10—4. Omaette mööbliga tuba ära anda korralikule isikule.
Nelgi 5—2. Noormees soovib kaasüürilist, kindlapalgal. isikut.
Poska 7—3. Mööblita tuba ära anda korralikule isikule. Näha peale kl. 6.
S. Kompassi 29—3. Väike tuba köögi tarvit. ära anda. Näha p. kl. 5 p.
Tondi 41—5. Autogaraaž ja töötoaruum välja anda.
Tornimäe 7—25. Kaasüürl. võib tulla kindl. teenist. naister.
Valgevase 16—10. Üksik naister. juure võib toa saada puhtam. ametis käija härra. Näha p. kl. 5.
Vilmsi 14—1. Ilus erasissek. suur möbl. tuba, küte, valg. ja vann, hind 30 kr. kuus, ära anda üksikule härrale. Näha p. kl. 5 p. l.
V. Karja 1—16. Sissekäik hoovist baari juurest. Kaasüüril. väike tuba, keskk. ja köögi tarvit. võimal., teenist. käijale vaiksele isikule.
V. Sörensi 5—4. Kaasüüriliseks võib tulla usklik noormees. Tulla rohelisest väravast.

Naha- jalanõude ja hobuseriistade kauplus
NIKOLAI BÕSTROV
Tallinnas, Veneturg nr. 1. Kõnetraat 313-13.
Täielikum
naha, nahakaupade, jalanõude ja hobuseriistade valik ja soodsaim ostukoht
Müük suurel ja vähesel arvul
Hinnad võistlusvõimelised.

Tapeete ja seinapappi
soovitab suures valikus
M. Kepnik **Pärnu mnt 54**

NÕMMEL.
Kevade tän. 27, telef. 515-80. 6 m. tee omnib. peat. 3 tuba, köök, esik, veranda, kloset soe, mustavee ärajooks.

SOKOLAAD
Diplomaat
KAWE

Majaomaniku erinurk

Soojusehoid majades

Et inimene tunneks ennast korteris mugavalt, on wajalik, et eluruumide temperatuur wastaks umbes 13—16° R., et ei oleks põrandalähedaste ja lõrgemate õhukihtide wahel suurt temperatuuriwahet ja ruumide temperatuur oleks alati pidewalt ühtlane. Need tingimused saawutatakse otstarbekohaste ehituswiiside, küttmisseadiste ja põletusainestе waral. Sageli jõutakse soowitawate tagajärgedeni ainult wäga suure küttekuluga — see maksab aga raha. Ebaotstarbekohase ehituswiisi ja küttmise puhul elukorter wõib tarwitada kütet kuni 3 korda rohkem, kui see oleks õigeliselt wajalik. (Halb ehitus, märjad puud.)

Korter pole kõigi mugavustega, kui korteriomanikul peavad olema eri võtmed korteriuksele, välisuksele, kirjakastile j. n. e.

Kasutades

– Abloy –

lukke

vajate kõigi nende lukkude avamiseks

vaid ühte võtit

Esindaja Eestis
KAUBANDUSE AKTSIASELTS
EVEKA
Tallinn, Tatari 28. Tel. 479-76

Juba elumaja ehituswiis mõjutab soojusehoidu. Nii, näiteks, wäike üksikelamu wajab kütet umbes 1½ korda rohkem kui reamaja. Üksikelamu wajab kütet wähem siis, kui tema kõrwalruumid (trepikoda, pesuköök, jahwer jne.) on asetatud maja wälisseinte ääre, elamisruumid sissepoole. Kuna niiske õhk ja auramine alandawad temperatuuri, siis majad weekogude ääres, niisketel kohtadel, samuti ka majad niiskest materjalist wajaksid kütet rohkem. Maja nõuab seda intensiiwsemat kütmist, mida enam ta põhiplaan erineb ruudust, sest wõrdse põhipinnaga majadest pikliku maja seinte — kui soojuse edasiandjate — kogupikkus on suurem. Kõrged ruumid nõuawad kütet rohkem, kuna soojus koguneb üles lae alla. Seda wiimast silmas pidades püütakse nii mõnigi kord jääda ruumide minimaalse kõrguse juure — 2,5—3 meetrit.

Rohkem kui tawaliselt arwatakse, hajutawad ruumide soojust aknad ja uksed, mille tõttu tuleb teatud ettewaatusega asuda elama majadesse, kus neid on liiga palju, kus nad on tuulte eest kaitsmata, kus wälisuksed on suured kahepoolega ja ilma künnisteta, kus aknad halwasti kokku käiwad jne. Muidugi on soojuse hoidmise juhtes suure tähtsusega ka maja ehitusmaterjal ja ehituswiis. Näiteks tawaline massiiwne telliskiwisein laseb sooja rohkem läbi kui isoleeriwa ainesega (turwas, saepuru, asfalt jne.) täidetud telliskiwisein (wahekord 1:0,7). Kõige wähem laseb sooja läbi sein, mis on palkidest raamistiku wahele ehitatud, katusepapiga ja laudadega wooderdatud, siseruumi poolt paksult kipsiga kaetud ja mainitud kahe kihi wahe 12 cm paksuse turbapurukihiga täidetud; säärane sein on umbes kaks korda soojahoidwam kui tawaline waheruumidega telliskiwisein.

Eluruumide soojendamise küsimuses eriliselt tähtsat osa etendawad muidugi ahjud: nad omagu seepärast küllaldaselt suurt soojendawat wälispinda ja olgu otstarbekohaselt ehitatud.

Meie ahjude üheks puuduseks on see, et neil puudub tuleruumi all wõre, nagu see on pliitide juures. Kuna wõrega ahjud kõewad kinniste ustega, siis on õhk sunnitud tungima wõre kaudu põletusmaterjali wahele, mille tõttu põlemine toimub intensiiwselt, andes ühtlasi suuremat kuumust. Liiga suur wõre on aga kahjulik, kuna sealt woolab ahju asjatult suur hulk külma õhku.

Teise puuduseна ahjude juures esineb see, et ruumikokkuhoiu mõttes nad tawaliselt ehitatakse kitsaina ja lõrgena, mille tõttu elanikud kannatawad kuuma pea ja külmade jalgade all; terwishoiunõuded aga nõuawad wastupidist. Seda ära tundes püütakse uuemal ajal ahjud ehitada rohkem laiad ja madalad. Osalt samast ruumikokkuhoiust tingituna ehitatakse ahjud wastu seina, kusjuures aga kaotsi läheb peagu weerand ahju soojenduswõimest, sest ahi soojendab ainult sel määral, mil ta kokku puutub eluruumide õhuga. Nimelt ahju kütmisel ruumis tekib õhu ringwool: soe õhk tõuseb mööda ahju külgi üles, külmem õhk woolab alt ahju juure. See õhu ringkäik teostub ainult siis igakülgselt, kui ahi on seinast eemal. Ja weel teostub ta seda kiiremalt ning soojendab toa õhku seda rutemini, mida lõrgem on ahju temperatuur ja mida siledam ning tasapinnalisem on ahju wälispind. Seepärast wäldilagu ahjude ehitamisel igasuguseid plastiliisi ilustusi ja simse.

Ahjude soojendamisjõudlust mõjutab positiiwselt lõpuks weel ahjupealse puhas wäljatõõtus (krobe pind kiirgab asjatult palju soojust lakke), kindel uste ehitus, suitsukäikude otstarbekohane asetus jne.

Tapeedi ja linoleumi erikauplus

Pikk t. 14, Tallinn. Telef. 435-15

Moodsaim, suurim valik, nõudlikem tarvitaja rahuldub!

Tapeet, „Enso“ papp-tapeet, pappi mitmet seltsi. Linoleum, linoleumvaibad ja -linikud, poonimise vaha, harjad jne.

ED. KRIVELKOT

Wesiwarustus ja tööde järelewalwe

Meie ei taha käesolewas artiklis hakata käsitlema wesiwarustustööde üksikasjalist teostamist, mis on ehitusettewõtjal endal teada, küll aga püüame tähelepanu juhtida asjaoludele, mida majaomanikud tööde teostamisel peaksid silmas pidama.

Peatorustiku asetamine.

Peatorustik wäljaspool hooneid asetatakse kallakuga külmumiswabas sügawuses wastawalt kohalikule ehitusmäärustikule. Torud puhastatakse enne asetamist. Iga üksik toru lükatakse eelmise toru muhwi põhjani, asetatakse õigesse suunda ja tema alus täidetakse tampimise abil. Fosfoontükid, siibrid ja sarnased asetatakse ettenähtud kohtadesse, kusjuures torude lõikamist wõimalikult wähe tuleb teha. Tööde kaitsemisel ja enne tööwaheaega tuleb torustikku kaitsta wõõrainete sissejuhtumise eest.

Mähitud raud- wõi terastorude transpordil wõi kohaleasetamisel wigastatud mähkme kohad parandatakse tuumalt asjaldatud džuudiribadega. Torude käänakud jasfoon-osade abil. Wähemaid mähitud torude suunamuutmisi wõib teha painutamise teel.

Peatorustiku ühendamine.

Muhwtorude ühendused ühendatakse kanepi- wõi linatakukeermetega ja seatinawillaga. Takupalmikud topitakse kuni muhwi põhjani ja temmitakse kinni muhwi poole kõrguseni. Sellejuures tuleb tähele panna, et wahed muhwide ja toru wahel igal kohal oleksid ühesuurused. Walatud seatina temmitakse kõwasti sisse ja üleliigne serw lõigatakse maha. Eriti tuleb hoiduda takkude wõi seatina jaotumisest torudesse. Wihmasaju ja külma ajal alla —5° C ei tohi enam seatina walamisega tihendada.

Muhwi tihendamine seatinawillaga jünnib kihtide kaupa ja hoolsa kinnitemmimisega. Mähitud torudel tuleb mähkmest wabastatud torusabade otsad ja muhwid katta kuumalt asfaldituд džuudiribadega.

Peatorustiku kurweproow.

Enne kraawide täitmist tuleb torustik täies ulatuses wõi wastawalt oludele osade kaupa proowida kurwega, mis ületab kõrgema tööjurwe 50 protsi. wõrra, kui kohalikes ehitusmäärustes wõi tööкirjeldustes teisiti pole nõutud. Kurwet mõõdetakse torustiku kõige sügawamas kohas. Kurwe proow on rahuldaw, kui 15 minuti jooksul ei ilmu hõrendusi wõi kurwe alanemist. Wastasel korral korratakse kurwe proowi ja hõrenduste ilmumisel wõi kurwe alanemisel tunnistatakse torustik mitterahuldawaks.

Majatorustik.

Majatorustik algab tänawtorustikust ja lõpeb weemõõtja juures. Ta asetatakse külmamiswabasse sügawusse ja tõusuga tänawtorustikust. Käänakuteks tarwitatakse wastawaid tossoonosi. Painutamist tuleb toimida asjakohaselt ja on lubataw seatina-, palistusteta, teras- ja raudtorudel.

Puhtaweetorustik hoonete sees wiiakse läbi mittekülmawate ruumide ja piki waheseinu. Kus külmamise hädaohust wõimatu mööda pääseda, seal tuleb torustik warustada sulgemis- ja tühjendamiskraaniga.

Majatorustikule tuleb anda lang weemõõtja poolt. Kohtadel, kus lang tõusu läbi katkestatakse, tuleb tühjendusabinõud sisse seada; torustiku kühmudele asetatakse tarbekorral õhuwäljalaske abinõud.

Alus- ja keldrimüüridesse tehakse augud torude läbiwiimiseks 5 cm suuremad toru wälisest läbimõõdust ja toru ümbrus täidetakse sawiga wõi muu selleks sõlbawa materjaliga. Torude sisemüürimine, ka lagedes wõi seintes, ei ole lubataw. Läbistamisel tuleb torustiku paisumiswõimalus ette näha kaitseforude abil.

Torustiku juhtimine läbi klosetikaewude, sõnniku- ja wirtsaaukude, roiskweekanalite wõi korstnate pole lubataw.

Torud kinnitatakse lagedele ja seintele kas tsingitud wõi tsinkimata rangide, konksude wõi plekk-klambrite abil, seatina torud 2 m järele. Wäljajooksukraanid ja sarnased kinnitatakse düüblitega seinaketastele, kui pole ette nähtud teisiti.

Külma eest tuleb torustikku iseäranis hoolikalt kaitsta puumajades nende üleminekul keldrikorralt esimesele majakorrale, kui see üleminekukoht on wälisseina juures, sest külm wõib kiwija puuseina ühenduskohast läbi tungida.

Kiwiehituste ülekaal Leedus

Leedus on pühendatud alati palju tähelepanu ehitusprobleemele ja eriti wiimasel ajal on kujunenud aktuaalseks kiwiehituste küsimus, millisega tegelewad samaaegselt eraorganisatsioonid, üksikisikud kui ka ametiasutused.

Leedu kuulub metsawaeste riikide hulka, kuid selleст hoolimata kasutatakse ehitusiks peamiselt puumaterjali. Metsad katawad ainult 18,9% kogu pindalast, kuna näit. Saksas moodustawad metsad 28% kogu pindalast, Lätis 26,8%, Soomes 73,5%.

1935. a. ehitati Leedu aleweis ja wäikelinnus 2 390 kiwimaja ja 16 582 puumaja, sellega moodustawad esimesed ainult 13% koguarwust. Waewalt parem olukord on Kaunases. 1935. a. püstitatud hoonete koguarwust moodustawad tulekindlast materjalist ehitatud hooned 33%. Wõrreldes aga hea konjunktuuriga 1929—32. a. moodustab uute kiwihoonete arw waewalt 20% koguarwust.

Klaipedamaal toimus ehitamine korraldatumalt ja kawakindlamalt. See ilmneb juba sellest, et Klaipedamaal (arwatud wälja Klaipeda linn) on 1935. a. püstitatud hoonete koguarwust 50% kiwihooned. Klaipeda linnas püstitatud puumaju oli ainult 6%, kuna aga samal ajal Kaunases moodustab wastaw arw 67%.

Wäidetakse, et uute puuehituste suur arw on tingitud kõigepealt psühholoogilisist põhjusist — maal on rahwa seas arwamus, et kiwihooned sobiwad ainult linnadele ning üldiselt arwatakse, et elamine puumajades on termem.

Üheks põhjuseks on ka asjaolu, et maareformi teostamisel warustati asunikke metsamaterjaliga, seks, et nad wõiksid nii kiirelt kui wõimalik ehitada tarwilikke hooneid. Soodustatuks tol ajal kiwihoonete ehitamist wõi koguni awaldatuks seks surwet, olnuks praegune olukord märgatawalt teisugune.

Leedu ehitusprobleeme ja eriti kiwiehituste lewimise küsimust on käsitlenud mitmel puhul — ettekandeis kui ka kirjutusis, — hindade-komissar dr. Judeika, esinedes üksikasjaliste ettepanekutega ja kawadega.

Kui Leedus ehitatakse ainult kiwiehitusi, läheks tarwis igal aastal 450—500 milj. telliskiwi, kuna praegune aastatarwitus on ligi 10 korda wäiksem. Taanis, kus on peamiselt kiwiehitused ja tarwitseb teha ainult parandustöid, kasutatakse keskmiselt 600 milj. telliskiwi aastas, ehkki elanikke on ainult 3,6 milj.

40—50 milj. kiwi aastas.

Telliskiwe walmistawad Leedus külapõletisahjud (arwult 271) ja telliskiwiwabrikud Hoffmanni ahjudega, millisеid on 22. Leedu üldine telliskiwide toodang aastas on 40—50 milj. tk., sellest walmistawad wabrikud 30—35 milj. tk. ja külapõletisahjud 15—17 milj. tk. Külapõletisahjud toodawad igaüks 20—50 tuh. kiwi aastas, wabrikud kuni ½ milj. tk. ja üksikud suuremad kuni 8 milj. tk. Wäikesed külapõletisahjud on algelised ega rahulda tänapäewa nõudeid. Kapitalipaigutus neisse on wõrdlemisi kallis. Esimest sorti telliskiwe saadakse ainult 40%. Tööstusil ei ole tarwilikke wahendeid ja walmistus toimub peamiselt käsitsi.

Wastutaw toimetaja: A. Nirk.
Wäljaandja: Tallinna Majaomanikkude Selts.



ELEKTRITARIIF
ELUKORTERITELE

VALGUSTUSEKS
TRIIKIMISEKS
KEETMISEKS
KÜTMISEKS

KINDLA PÕHIMAKSU JUURES

6 SENTI kWh

LÄHEMAID TEATEID ANNAB:

ELEKTRIJAAMA
NÕUANDE-BÜROO
RAEKOJA PL. 9 VANAS VAEKOJAS TEL. 466-77

Teadaanne

Tallinna Linna Tramm teatab, et alates 1. detsembrist 1937. on regulaarne

omnibuseühend. Kopli ja Veneturu vahel

Sõidutariifid.

1.	Harilik pilet ühekordseks sõiduks	Kr. —.20
2.	Hariliku piletiga sõitjaile kaart 10 sõiduks	„ 1.70
3.	Üksikp. edasi-tagasi sõiduks	„ —.35
4.	Üksikpilet ümberistumiseks Kopli omn. liini ja Narva või Tartu-Pärnu trammil. vahel	„ —.25
5.	Hinnaalandusega pilet ühekordseks sõiduks	„ —.10
6.	Hinnaalandusega sõitjaile kaart 10 sõiduks	„ —.90
7.	Koera kaasavõtmine . . .	„ —.20

Ümberistumise piletid.

Ümberistumise pilet on maksev üks päev ühekordseks ümberistumiseks Kopli omnibuseliini ja Narva või Tartu-Pärnu (mitte Kopli) trammiliini vahel. Neid saab osta trammi linna liinide ja Kopli omnibuseliini konduktoreilt.

Tänapäeva majapidamine peab olema otstarbekohane ja odav! Seda võimaldab aga

gaasiküte

köögis ja vannitoas ülimal määral.

Puhtus

gaasiaparaatide juures on eeskujulik, sest gaasipliit ega vanniahi ei tunne „tuletegemist", tahmaküürimist ei korstnapühkimist ega tuhakoristamist.

Kiirus

toidu kui ka soojavee valmistamisel on teistest kütteainetest ületamatu. Ühe liitri vee keemaajamine gaasiga vältab 5 minutit. Terve vannitäie vee soojendamine kestab kõigest 15—20 minutit.

Odavus

— seda võimaldavad Teile gaasiaparaatide tule suuruse täpne reguleeritavus ja kõrge, kuni 90% kasukraad. Selle tõttu maksab litr. vee keetmine 0,7 senti, vannitäis sooja vett 20—23 s., 3—4 l. toidu keemashoid vajab gaasi kõigest 1—1,5 s. tunni kohta.

Gaas soojusallikana on asendamatu

veenduge selles

Linna Gaasivabriku
NÕUANDE-BÜROOS

Raekoja pl. 9, Vanas vaekojas. Tel. 466-77

Edasi-tagasi piletid.

Edasi-tagasi pilet on maksev üks päev ja sellega võib sõita kaks sõitu ka samas suunas.

Maksuta sõit.

Linna trammi maksuta sõidutunnistused on maksvad ka omnibustel.

Lapsed alla 5-a. vanuse (välja arvatud 5-aastased) võivad sõita maksuta, olles kaasas isikuga, kes ei sõida hinnaalandusega ega maksuta. Iga hariliku piletiga sõitjaga võib maksuta kaasa sõita ainult üks alla 5-a. laps. Hinnaalandusega ja maksuta (ka maksulise aasta-sõidukaardiga) sõitjatega kaasas olevad lapsed ei saa maksuta sõita, olenemata laste vanusest.

Hinnaalandusega sõit.

Linna trammi hinnaalandusega sõidutunnistused on maksvad ka omnibustel.

Lapsed 5—12 a. vanuseni (välja arvatud 12-aastased) võivad sõita hinnaalandusega tunnistusteta, kuna teised hinnaalandusega sõitjad peavad ette näitama vastavad tunnistused.

Liiklemise aeg.

Omnibused liiguvad ainult tööpäevadel. Harilik liiklemine on iga 20 minuti järgi ja lõpp-peatustest väljuvad omnibused kõikidel täistundidel ja nende 20-dail ja 40-dail minuteil.

Esimene omnibus väljub hommikul:

Veneturult Koplisse . . . . . kell 7.00
Koplist Veneturule . . . . . kell 7.20

Viimane omnibus väljub õhtul:

Veneturult Koplisse . . . . . kell 22.00
Koplist Veneturule . . . . . kell 22.20

Peatused.

Veneturu alal. peatus — Veneturul.
Elektrijaama nõudep. — L. El. jaama ees.
Krulli nõudepeatus — Krulli vabriku ees.
Erika nõudepeatus — Erika tän. nurgal.
Sitsi nõudepeatus — Sitsi tän. nurgal.
Bekkeri nõudepeatus — Kalmistu lähedal.
Keemia nõudepeatus — Inst. keemia lab. kohal.
Kopli alaline peatus — Trammi paviljonide ees.
Instituudi alaline peatus — Instituudi ees.

Tallinna Linna Tramm.

Maalermeistrid **A. Einthal & J. Laks**

Uus tän. 14 — Tel. 468-20
Asut. — 1910

Igasugused maalritööd

LAUDU hööveldatud ja höövelda mata, prusse, seinapalke, l.iste, mitmesuguseid latte, trepikäsipuid ja muud.

soovitab
Karl Simon'i saeveski ja ehitusmaterjalide ladu
Kopli 9, tel. 441-53.

Rohu-, värvi- ja kosmeetikakauplus
Prov. A. Jantra, Tallinn,
Pärnu mnt. 58 tel. 484-29
Pakub soodsate hindadega:
Maalritarbeid, värve, lakke, värnitsat, kriiti jne. Ilu- ja tervishoiuvahendeid, lõhnaõlisid, drooge, keemiaaineid.
Seebivabriku ja kosmeetika laboratooriumi „VERONIKA" Tallinna esindus.

Eesti Neon
Moodne NEON reklaamvalgustusseadeldiste tööstus
K. Kraan & Ko
Pronksi 1, telef. 318-58
Vene 10, telefon 433-95

ERA
Majaomanikkude Krediitpank
Tallinn, Pärnu 6, tel. 426-69
Toimetab kõiki pangaoperatsioone

Kohasem ja otstarbekam kink kõigile pereprouadele jõuluks on köögigarnituur.



Saadaval kõigis majatarvete kauplustes.
Pealadu A.S. «Norma», Narva mnt. 19, tel. 306-40

Maalermeister
Joh. Andreimann
Gonsiori 16—3.
Igasugused sise- ja välismaalritööd.

Lukusepa, veevärgi ja kanalisatsiooni sisseseadete töökoda - - -
M. Luik
Tallinn, Liivalaia 16

K/S. M. Agur
TALLINN, KULLASEPA T. 18
TELEFON 479-58

Järjekindlalt täienev
Suures valikus igasuguseid
välis- ja kodumaa
peennaha-, pudu- ja pesukaupu
Käekotte, rahataskuid, mapesid, Koolikotte, reisukohvreid ning -tarbeid
Kõrges väärtuses daamide, laste ja härrade sooja
ihupesu
Kõige soodsam ostukoht
K/S. M. Agur
TALLINN, KULLASEPA 18, T. 479-58



Praktilised kingid
A./S.
D. Mirvitz & P-d
V. Karja 7. Estonia pst. 13

Kuulutage Pealinna Teatajas

„Külvaja" trükk, Tallinn, Rataskaevu 6, tel. 450-67